

استراتژیک سازی عقلانیت محور

نیما اسکندری نیا*

۱- فارغ التحصیل دکترای تخصصی مدیریت دولتی، گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران nimaeskandarinia@yahoo.com

چکیده

تصمیم گیری و اقدامات استراتژیک، تا حد زیادی وابسته به انسانها و محدودیت های ذهنی رهبران و اعضای سازمانها هستند اما در نظریه های مدیریت استراتژیک که مبتنی بر عقلانیت اقتصادی می باشند از ماهیت انسان محور استراتژی ها غفلت شده است. هدف از نگارش این مقاله، ارائه الگویی برای تصمیم گیری استراتژیک و اجرای بهتر استراتژی ها به کمک گونه شناسی جدیدی از عقلانیت می باشد. بنابراین به کمک روش فراترکیب فینفگلد-کانت گونه شناسی جدیدی از انواع عقلانیت ارائه شده و سپس ارتباط این عقلانیت ها با تصمیم گیری ها و اقدامات استراتژیک توضیح داده شده است. در نهایت نیز الگویی برای تصمیم گیری ها و اقدامات استراتژیک با تاکید بر گونه شناسی جدید عقلانیت ارائه شده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که علاوه بر مفاهیم عقلانیت محدود و عقلانیت اقتصادی که توسط افراد صاحب نظر مطرح شده اند، انواع دیگری از عقلانیت شامل فراعقلانیت و عقلانیت اقدام گرا نیز در تصمیم گیری ها و اجرای استراتژی ها نقش ایفاء می کنند. همچنین به کمک فرآیند خطازدایی از عقلانیت محدود، استفاده بیشتر از عقلانیت کامل و فراعقلانیت می توان کیفیت تصمیمات استراتژیک را بهبود دارد و از طریق بکارگیری عقلانیت اقدام گرا می توان اجرای استراتژی را بهبود بخشید. بنابراین فرآیند مدیریت استراتژیک نیازمند مدیریت تعادل بین عقلانیت محدود، عقلانیت اقتصادی، فراعقلانیت و عقلانیت اقدام گرا است.

کلمات کلیدی: عقلانیت محدود، عقلانیت اقتصادی، فراعقلانیت، عقلانیت اقدام گرا